

Hírlevél: Ökológiai gazdálkodás Közép- és Kelet-Európában

NR 29

2011. SZEPTEMBER

Avalon

Fenntartható vidéki fejlődést
támogatunk érzékeny
mezőgazdasági
térségekben.

Phone:

+31 (0)515 331955

Fax:

+31 (0)515 331980

office@avalon.nl

www.avalon.nl

EkoConnect -

Nemzetközi Centrum
Közép- és
Kelet-Európai
Ökológius
Mezőgazdálkodásért
Egyesületnél

Phone: +49 (0) 351-20
66 172

Fax: +49 (0) 351-20 66
174

info@ekoconnect.org

www.ekoconnect.org

Kedves Olvasóink,

Örömmel küldjük Önöknek új hírlevelünket. Előző hírlevelünk megjelenése óta sok minden történt. Aktuális levelünkben a legfontosabb és legérdekesebb hírekről szeretnénk szót ejteni.

A vélhetően legfontosabb hír az IFOAM által bevezetett globális ökológiai védjegyet érinti. Ez a jelölés segít a fogyasztóknak felismerni az ökológiai irányelvek alapján előállított termékeket szerte a világon. Még nem tisztázott azonban a kérdés, hogyan egyeztetendő össze az új védjegy alkalmazása a kötelező EU-védjeggyel.

Májusban hatodik alkalommal rendeztük meg nagy sikerrel az Organic Marketing Forum találkozót Varsóban. A kiállítási felület több, mint 30%-kal nőtt, és most először sikerült semleges CO2 lábnyomot hagynunk magunk után.

Szeretnénk bemutatni néhány olyan kezdeményezést, amelyek ugyan kisebb keretek között működnek, de jó eséllyel nagy eredményeket érhetnek el az ökológiai gazdálkodás területén. A német méhészeti projektről, a román bioboltról és az örmény tejtermelésről szóló beszámolóink inspiráló példával szolgálnak nemzetközi hatótávolságú helyi kezdeményezésekre.

Korábban is rendszeresen beszámoltunk a genetikailag módosított élelmiszerek (GMO) körüli európai helyzetről. Ezúttal jó hírekkel szolgálhatunk. Júliusban az Európai Parlament lehetővé tette a tagállamoknak, hogy határaikon belül korlátozzák vagy megtiltsák a génmódosítást. Ezzel a döntéssel a Parlament egyértelműen biztosítja az EU-polgárok jogát, hogy géntechnológiával módosított szervezetektől mentesen élhessenek.

Kellemes olvasást kívánunk!

Katja Bykova & Bernhard Jansen, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Fogarasi Ilona

* * * * *

Tartalom:

1. Ökológiai szójatermesztés Észak-Németországban és Észak-Európában
2. Az IFOAM új öko-termék logója
3. Hogyan tájékoztathatjuk vevőinket minél átfogóbban a biotermékekről? Példaértékű megoldás Romániából
4. Klímagyilkos tehenekek???
5. Nagyobb kiállítási felület a varsói Organic Marketing Forum találkozón
6. Fenntartható biotej-termelés Örményországban
7. Méhecske gazdát keres
8. Aktuális rendezvények

1. Ökológiai szójatermesztés Észak-Németországban és Észak-Európában

A szója az ökológiai mezőgazdálkodás számára két szempontból is értékes: egyrészt fontos fehérjeforrás, másrészt hasznos nitrogénkötő növény. Ellentétben a borsóval és a csillagfürttel, betakarítását követően sokkal korábban folytatható a vetésfogyó.

Photo: University Aarhus

Fontos továbbá tudnunk, hogy a vásárolt szója magvak egyre gyakrabban szennyezettek géntechnológiailag módosított összetevőkkel. Továbbá megfigyelhető az is, hogy a szójatermékek világpiaci ára növekvő tendenciát mutat. Eddigi tudásunk szerint a szóját magas meleg igényéből kifolyólag csak Dél-Németországban és Európa dél(ebb)i területein (Olaszország, Franciaország, Ausztria) volt érdemes termesztani. Alsó-szászországi szakemberek (www.lwk-niedersachsen.de) viszont megállapították, hogy a szója ökológia termesztése Németország északi részében is lehetséges. Öko-szója termesztéssel Dániában (www.agrsci.au.dk/sojabonner) és Svájcban (www.raumberg-gumpenstein.at) is kísérleteztek.

A szója éghajlati és termőhelyigényét a következően foglalhatjuk össze: gyorsan melegedő talajok lehetőleg olyan területeken, ahol nem fordul elő hőmérsékleti inverzió, legalább 1450 °C hőmérséklet (a napi átlaghőmérséklet összege a vetéstől az aratásig), legalább 6°C-os napi hőmérséklet, nem köves vagy sziklás talajok, alacsony gyomnyomás, optimális körülmények között 6-7-es pH érték. A szóját inkább téli mint nyári gabona aratása után ajánlatos vetni. Napraforgót vagy repcét csak négy év után ajánlatos vetni. Előtermésként a burgonya kizárt (Baumert, Naturland 2011 február nyomán).

Északi vagy magasabb fekvésű területeken alapvetően olyan fajták termesztendőek, melyek kifejezetten tolerálják a hideget és korán érnek. Ilyen például Holmberg svédországi termeszítő Fiskeby V fajtája. Az alsó-szászországi kísérletekben a Merlin fajta érte el a legjobb eredményt. Takarmánynövényként a Protina fajta vált be a legjobban.

A szójamag átlagosan 30-40% fehérjét és 15-25% olajat tartalmaz. A dániai kísérletekben 2008-2010 között hektáronként 1,5-2 t termést takarítottak be, melynek 40-42%-os fehérje- és 16-18%-os olajtartalma volt. Alsó-Szászországban 2009-ben átlagosan 2t/ha-t arattak 40%-os fehérje- és 19%-os olajtartalommal. A kedvezőtlen időjárás (nagyon hideg és csapadékos május) és a nitrogénkötő gyökérgümő baktériumok (Rhizobia) igen lassú fejlődése miatt 2010-ben csupán 1,2 t/ha termést takarítottak be, ami nagy csalódást okozott. A magvak fehérjetartalma csupán 30% volt, az olajtartalom viszont majdnem megegyezett a 2009-es értékkel.

A szója termelésének legnagyobb kihívása a növények csökkent versenyképessége. Ebből kifolyólag a gyomok leküzdésére mechanikai eszközök bevetése szükséges. Alsó-Szászországban a különböző mechanikai gyomirtási eljárások formáit is tesztelték. Legsikeresebbnek az a borona bizonyult, amelyik a szójasoroktól jobbra és balra kis halmokat alakít ki. Ezáltal sikerül a gyomot betakarni. Ideális működéséhez viszont a szójasorok között legalább 40 cm-es távolságot kell tartani, ami a hagyományos 12 cm-nél jelentősen nagyobb. A növelt távolság Dániában a termést 0,2-0,4 tonnával növelte. A vetés és aratás legmegfelelőbb technikáit a következő linkeket követve olvashatják:

Baumert (2011): Erfahrungen im Anbau von Sojabohnen 2010. Naturland Fachberatung. www.naturland.de/fileadmin/MDB/documents/Erzeuger/Tagungsbeitraege/Ackerbautagung_2011/2011-A-Baumert-Erfahrungen_Anbau_Sojabohnen_2010.pdf

Mücke; Meyercordt (2010): Versuchsbericht Ökologischer Sojabohnenanbau in Niedersachsen www.lwk-niedersachsen.de/download.cfm/file/346,44ac074b-237d-eebf-5e5c42055e4d8fbf~pdf.html

Petersen (2010): Dyrkning af sojabønner i Danmark (Anbau von Sojabohnen in Dänemark). Aarhus University, Faculty of Agricultural Sciences. www.web.agrsci.dk/djfpublikation/djfpdf/gvma333.pdf

Szerző: Andrea Mühle, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Bagoly-Simó Péter

2. Az IFOAM új öko-termék logója

Az ökológiai eredetű termékek világpiacának növekedése a különböző öko-márkák számának gyarapodását eredményezte, ami a fogyasztókat egyre nagyobb kihívások elé állítja. Az állami logók mellett ugyanis több olyan privát logó is ismeretes, amelyik a fogyasztót a termék eredetéről és minőségéről többletinformációval látja el. A valóságban nagyon kevés öko-terméket fogyasztó személy érdeklődik a termékek ellenőrzési és igazolási folyamata, ennek standardjai. A fogyasztót mindenek előtt az érdekli, hogy mennyire elismert az igazolás, illetve ha ökológiai irányelvek szerint termelték/termesztették a javukat.

Hat éven éven át folytatott vita és tárgyalási folyamatot követően az ökológiai mezőgazdálkodási mozgalom nemzetközi egyesülete (*International Federation of Organic Agriculture Movements*, IFOAM) 2011. február 14-én bemutatta átdolgozott garanciarendszerét és új globális tanúsító védjegyet (*Global Organic Mark*) vezetett be. A reform kulcsa az ún. standard-család (*Family of Standards*), ami valójában a globális ökológiai irányelvek listája. A lista olyan ökológiai standardokat tartalmaz, amelyek az IFOAM céljainak és követelményeinek megfelelnek. Ebből kifolyólag az IFOAM hivatalosan támogatja ezeket a standardokat.

Több mint 40 állami és magán szervezet teljesíti már ezeket az összegzett elvárásokat, miáltal a „család” tagjaivá válhattak. Az EU törvénykezése a *Family of Standards* irányelveit vett át és ezekre támaszkodik. Hasonló a helyzet az ökológiai standardokat illetően Németországban, Olaszországban, Magyarországon, Svájcban, az Amerikai Egyesült Államokban, Kanadában, Törökországban, Indiában, Kínában, Izraelben, Japánban és Argentínában is. A családhoz magán szervezetek (pl. A német Gaa e.V. vagy a brazil Bolicert) is tartoznak, a jövőben pedig több szervezet is csatlakozni fog.

A *Global Organic Mark* megalkotásával az IFOAM az első globális érvényességű ökológiai terméklogót vezette be. A tanúsító védjegyet mezőgazdálkodók valamint ökológiai termékeket forgalmazó és értékesítő egyaránt használhatják azzal a feltétellel, hogy tevékenységük összhangban legyen az ökológiai mezőgazdálkodási mozgalom termék-irányelveivel.

„Új érat vezetünk be”, nyilatkozta az IFOAM elnöknője, Katherine DiMatteo. „A *Family of Standards* és a *Global Organic Mark* az ökológiai mezőgazdálkodási mozgalom mérföldkövei. Mostantól a piac szereplőin áll, hogy ezeknek az új eszközöknek a potenciálját felismerjék”.

Bővebben a témáról az IFOAM honlapján (www.ifoam.org) és a szervezet *Ecology & Farming* című folyóiratának 2011 áprilisi számába (www.ecologyandfarming.com) olvashatnak.

Szerző: Katja Bykova, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Bagoly-Simó Péter

* * * * *

3. Hogyan tájékoztathatjuk vevőinket minél átfogóbban a biotermékekről? Példaértékű megoldás Romániából

„Pukka Food” – ezt a nevet kapta a Bukarestben működő első bioboltok egyike, amelyet két fiatal anyuka, Ileana Muntean és Bogdana Ghinescure nyitott 2008 áprilisában. Az ő boltjuk azonban jóval többről szól, mint csupán biotermékek eladásáról. A vevőknek szóló innovatív ajánlatai révén a Pukka Food arra összpontosít, hogy minél szélesebb közönséget lásson el az egészséges és bio élelmiszerekkel kapcsolatos információkkal.

Romániában bioboltot működtetni még mindig igazi kihívás, és Ileana Muntean, aki 2010 óta egyedül viszi az üzletet, meg is erősíti ezt: „A románok még mindig nem jutottak el arra a pontra, hogy többet fizessenek az egészséges életmódért”. A boltvezető hölgy ennek ellenére mindent megtesz azért, hogy tájékoztassa vevőit: „Kóstolásokat és vitarendezvényeket szervezünk, valamint vásárokon veszünk

részt. Idén főzőtanfolyamot indítottunk, amelynek súlypontja a nyerskoszt volt, és néhány iskolában és óvodában nyerskosztból készült csemegéket szolgáltunk fel.“

Mindemellett a Pukka Food a „Metabolic Balance“ programban is részt vesz partneri minőségben. Ez a program - saját meghatározása szerint - „a testsúly szabályozására és az egészség javítására irányuló anyagcsere-program“, amelyet orvosok és táplálkozástudományi szakemberek fejlesztettek ki azzal a céllal, hogy növeljék az egészséges táplálkozás iránti tudatosságot, és gyakorlati tippekkel szolgáljanak. Ileana Muntean számára ez az együttműködés logikus kiegészítésként kapcsolódik saját értékesítési tevékenységéhez. „Minden érdeklődő vevőnket tájékoztatjuk erről a programról, cserében a Metabolic Balance programban résztvevő partnereink ajánlják a mi termékeinket, hiszen a bio élelmiszerek a program fontos részét képezik.“

A Pukka Food rendelkezik egy információs sarokkal, ahol a vevők tájékozódhatnak a biotermékekről, valamint egy kisebb könyvtár is gazdagítja a kínálatot; ezenkívül van weboldala, ahol a hírlevelekre is fel lehet iratkozni, sőt, a Facebook oldalán is képviselteti magát. A munkatársak készséggel adnak tájékoztatást, mind személyesen a boltban, mind pedig az információs sarokban elhelyezett, az új termékeket vagy az aktuális környezetvédelmi témákat bemutató szórólapok segítségével.

Néhány hete már az Interneten is lehet rendelni. A legkedveltebbek a regionális termékek, mint pl. az Almakerék (románul: *Mălâncrav*) községből származó almalé és az erdélyi bivalysajt, vagy az egyébként csak nehezen fellelhető speciális termékek, például kókusztej vagy az inkák aranyként emlegetett dél-amerikai gabonaféle, a quinoa. Az importált termékek 40%-át közvetlenül a termelőktől szerzik be, hogy a vevők számára elérhető szinten tartsák ezeknek a termékeknek az árát.

www.pukkafood.ro

Szerző: Sadia Robein, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Farnyik Éva

* * * * *

4. Klímagyilkos tehenek???

A világ klímájának veszélyeztetéséért nem a tehenek, hanem az ipari mezőgazdaság a felelős!

Nemrég megjelent könyvében Anita Idel védelmébe veszi a szarvasmarhákat. Profi hozzáértőként, de ugyanakkor szeretetteljes stílusban számol be a brandenburgi bivalyokról, az észak-rajna-vesztfáliai bölényekről, és a namíbiai nguni tehenekről. S mindenek előtt alapos bizonyítékokkal alátámasztva részletesen körbejárja, miért is nem a szarvasmarhák a felelősek a világ klímakatasztrófájáért.

Az elmúlt években az általuk kibocsátott metángáz miatt újra meg újra „klímagyilkos” színben tüntették fel a szarvasmarhákat. Anita Idel könyvéből megtudhatjuk, miért nem tekinthetők önmagukban a tehenek éghajlat-károsítóknak, ugyanakkor a szerző felveti a szarvasmarha-tartás rendszerének kérdését is. Ha a teheneket fenntartható legelőgazdálkodás keretében tartják, akkor nemhogy nem ezek az állatok okozzák az éghajlat összeomlását, hanem pont ellenkezőleg – még a klímaváltozás hatásainak csökkentéséhez is hozzájárulnak. Világviszonylatban nézve a szárazföld területének 40%-át zöldterületek teszik ki, ezeknek a zöldterületeknek a talajában pedig igen nagymennyiségű szén raktározódik humusz formájában. S a talajban lévő humusz minden egyes tonnája 1,8 tonna mennyiségű széndioxidtól tehermentesíti a légkört, azaz a „széndioxid megkötéséről” beszélhetünk. A fenntartható legelőgazdálkodás nagyobb potenciált kínál a CO₂ raktározására, mint a mezőgazdálkodás bármely más formája! A szarvasmarhák az emberrel ellentétben képesek hasznosítani, és tejjé, valamint hússá átalakítani ezt a zöldtakarmányt. Csak azáltal válnak az ember élelmezési szempontú versenytársává, hogy takarmány-kiegészítőként szóját és gabonát kapnak azzal a céllal, hogy minél nagyobb teljesítményre sarkallják őket. „Disznót nevelünk a tehénből!” írja Anita Idel az intenzív szarvasmarha-tartásra célozva. A hizláló állati táplálék nagyarányú alkalmazása, az ennek előállításához felhasznált szintetikus trágya, az esőerdők kiirtása, és a legelők átalakítása művelhető földdé – nos, ezek a tényezők csakugyan felgyorsítják az éghajlatváltozást!

www.anita-idel.de

Könyvében Anita Idel kritizálja a FAO „The long shadow of livestock” címmel 2006-ban megjelent tanulmányát, amely a húsfogyasztást vette górcső alá. S egyéb tekintetben is leszámol az intenzív állattartás mellett szóló szokásos érveléssel, miszerint a tejtermelés növekedésével csökken az üvegházhatást okozó gázkibocsátás. „A szerzők nem terjesztették ki vizsgálatukat a különböző termelési rendszerekre és termelési intenzitásokra, holott ésszerű végkövetkeztetéseket csak akkor lehet levonni, ha ismertek azok az adatok, hogy milyen eredményhez (output) milyen forrásokat kellett felhasználni (input)”. Nagyobb teljesítmény elérése csak még több hizlalo állati táplálék felhasználásával lehetséges, ennek előállítása azonban források felhasználásával, és széndioxid, valamint kéjgáz képződésével jár. Anita Idel azt is kritizálja, hogy ezekbe a számításokba nem kalkulálták bele a (hizlalo állati) takarmány termelésének intenzitását, és a tehének élettéljesítményének mértékét. A nagy teljesítményre sarkallt tehének ugyanis hamarabb és könnyebben megbetegszenek, és minél korábban "kidőlnék a sorból", annál több fiatal jószágot kell felnevelni, hogy helyettesítsék őket.

Az sem utolsó szempont, hogy a legelőgazdálkodás igen állatbarát állattartási rendszer. Anita Idel szemlélteti ember és állat együttélésének módját, a „low stress stockmanship” alapelven nyugvó állattartást. Ennek a módszernek a lényege a szarvasmarhával való kíméletes bánásmód, amelyhez az is hozzátartozik, hogy az állatoknak megadják a tiszteletet akkor is, amikor legvégül kiojtják az életüket – egy lövéssel a legelőn. „Sem állatvédőnek, sem húsevőnek, sem egyszerre mindkettőnek nem kell lenni annak megértéséhez, hogy nincs annál kíméletesebb mód az elkábításhoz, mint az, ha a vágásra szánt állatot a legelőn éri teljesen váratlanul egy hirtelen lövés – ideális esetben olyankor, ha éppen fekszik. Nem kell sem befogni, és szállítójárműbe terelni, sem szállítani és kiterelni, nincs kitéve a vágóhídi stressznek, hanem egyszerűen csak – bumm!” Egy bátor hangvétellő könyv, amelyet érdemes elolvasni.

Dr. Anita Idel állatorvos, és 2005-2008 között az IAASTD világjelentés vezető szerzője volt. A Kritikus állatgyógyászat munkacsoport, a Genetikai Hálózat és az Ökológiai Állattartásért Társaság társalapítója. A Kasseli Egyetem megbízott tanára, és mediátorként is tevékenykedik.

Anita Idel: Die Kuh ist kein Klima-Killer. Metropolis Verlag, 200 oldal, rendelési száma: 978-3-89518820-6. 18,00 euro. Ez a könyv jelenleg csak német nyelven jelent meg, de 2011. őszétől angolul is kapható lesz.

Szerzők: Nora Petzold és Bernhard Jansen, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Farnyik Éva

* * * * *

5. Nagyobb kiállítási felület a varsói Organic Marketing Forum találkozón

„Bio és kommunikáció – együtt a sikerért” mottóval 30 ország piaci résztvevői hatodik alkalommal gyűltek össze Varsóban. A rendezvény stabil látogatószámot és még több kiállítót könnyelhetett el. A találkozó hatásosan megmutatta, hogy miért elengedhetetlenül fontos része a jövő politikai irányvonalának az ökológiai gazdálkodás és egyértelművé tette, hogy Európa keleti felén dinamikusán fejlődik a biopiac. A 6. Organic Marketing Forum (OMF) első alkalommal semleges CO2-egyenleget ért el.

„Kelet- és Közép-Európa jelentősége folytonosan nő a bioszektorban. Egyrészt öko-termékek felvevőpiaca, másrészt nyersanyagszállítóként is egyre erősebb a pozíciója. Egyre nő a kiváló minőségű ökológiai élelmiszerek kínálata mind az egyedi márkák, mind a saját márkás termékek szintjén” – foglalja össze tapasztalatait Bernhard Jansen, a szervező EkoConnect – Internationales Zentrum für den ökologischen Landbau Mittel- und Osteuropas egyesület – üzletvezetője a 6. Organic Marketing Forum varsói találkozóról. Az öko-termékek gyártóinak és kereskedőinek kétnapos nemzetközi konferenciáját 2011. május 26-27-ig rendezték meg a lengyel fővárosban. 27 ország 370 résztvevőjével az előző évihez hasonló visszhangra talált a rendezvény. A kiállítófelület azonban 35%-kal, a standok száma harmadával nőtt. Számos lengyel-osztrák-német közös stand is megtalálható volt közöttük. Első alkalommal képviselte több

www.organic-marketing-forum.org

közép-ázsiai szövetség föderációja a régió biopiacát. A kiállítók és résztvevők között megnövekedett számban voltak jelen orosz nyelvű országokból. „A fórum jó hangulata, valamint a lengyel Polska Ekologia szövetséggel való együttműködésben a kóstoltatásban résztvevő lengyel agrárminiszter példája azt mutatja, hogy a lengyel ökológiai fejlődés jó irányban fejlődik. Európa keleti felének ökopiaci összességében dinamikus fejlődési szakasz előtt áll”, véli Bernhard Jansen.

„Miért nem megy biológiai mezőgazdaság nélkül“, hangzott Felix Prinz zu Löwenstein (BöLW) megnyitó beszédének címe. Az előadás szerint az éhínség a világban sem géntechnológiával, sem több üzemi eszközzel, ellenben csak paraszti gazdálkodással, biológiai mezőgazdasággal és megváltozott fogyasztói magatartással győzhető le. A különböző marketing és menedzsment tematikájú előadásokon túl különösen nagy érdeklődésre tartottak számon az egyes közép-kelet-európai országok, például Oroszország, Bulgária, Magyarország és Lengyelország beszámolóit valamint a szakspecifikus témák. Az előadásokkal párhuzamosan a látogatók műhelymunkában vizsgálhatták felül a fenntartható fejlődésről és médiahasználatról való tudásukat, valamint résztvehettek egy helyi diákoknak tartott tanórán az egészséges táplálkozásról. A lengyel Bioconcept-Gardenia és a holland Aziza vállalatok záróelőadása példamutatóan bebizonyította a hosszútávú keleti-nyugati együttműködésben rejlő nagy lehetőségeket. A partnerek közötti tisztelet és bizalom gazdaságilag is pozitív hatásokkal járhat.

A „Best of Organic“ verseny első helyezette a LaSelva (Olaszország) cég lett. További díjat nyert a Bio Planet (Lengyelország) és a Voelkel (Németország).

Az OMF konferencia történetében első alkalommal sikerült CO₂-semleges megrendezni a találkozót. A holland Soil & More International támogatásával a az OMF 2011 szén-dioxid kibocsátását ún. kibocsátási egységekkel semlegesítették. A kiegyenlítés során az egyiptomi SEKEM kibocsátás-csökkentési projekt kibocsátási egységeit könyvelték el.

Az Organic Marketing Forum védnökei a lengyel agrárminisztérium és az IFOAM EU Group voltak. Az EkoConnect a lengyel Ekoland ökoszövetséggel, a lengyel állami mezőgazdasági tanácsadó szolgálattal, a Polska Ekologia és az Organic Retailers Association szervezetekkel szervezte a fórumot. További információk: www.organic-marketing-forum.org.

Szerző: Hans-Josef Brzukalla, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Fogarasi Ilona

* * * * *

6. Fenntartható biotej-termelés Örményországban

A biotermékek iránt nemcsak Észak-Amerikában, Ázsiában és Európában nő a kereslet, hanem a kisebb, kevésbé fejlett országokban is. Egyik közülük Örményország.

Az örmény élelmiszeripar gyorsan növekszik. A kitűnő éghajlati viszonyok mellett természetesen, ökológiai termelésből származó mezőgazdasági termékek exportesélyei igen jók. 1995 óta a feldolgozóipar az ország legfontosabb iparágai közé tartozik. Mivel az örmény gazdálkodók körében nem jellemző a vegyszerek használata, jó eséllyel ki lehet építeni „biológiai mezőgazdaságot“.

Sokat ígérő terület a tejgazdaság. Örményországban jelenleg 38 tejfeldolgozó nagyüzem működik, amelyek hagyományos tejtermékeket gyártanak. A tejtermelés-és feldolgozás kapacitását azonban még bővíteni lehetne, hogy a hazai kereslet mellett a külföldi, pl. a grúz keresletet is ki lehessen elégíteni.

Az örmény Állami Agrártudományi Egyetem a németországi Kasseli Tudományegyetemmel (Ökológiai élelmiszerművelés és táplálkozáskultúra szakirány) való szoros együttműködésben kidolgozott egy tervet a Kotayk régió északkeleti részében 1500 m-rel a tengerszint felett található, „Balahovit“ kísérleti tangazdaság, biológiai tejüzem fejlesztésére.

A tejüzemet európai standardok alapján újjáépítették, renoválták és szponzorált német tejtermelési berendezésekkel és gépekkel látták el, így az örmény agrárhallgatók megismerhetik és

Photo: University of Kassel

tanulmányozhatják a modern tejfeldolgozási rendszereket. Az alkalmazott biogazdálkodás mesterprogramon belül létrehoztak egy minőségellenőrzési labort is.

A projektért felelős munkatársak gondoltak az energia-és víztakarékos termelésre is és bevezették a HACCP-rendszert. A közeljövőben a tejgazdaságot napkollektorokkal látják el, amely biztosítja a meleg vizet a feldolgozáshoz. A termelés során hátramaradó anyagok kezelésére biológiai víztisztító berendezéseket építenek be. Ezek a technológiák hozzájárulnak ahhoz, hogy az egyetemi tejgazdaság a jövőben példamodellként szolgáljon a régió és az ország többi tejüzeme előtt.

Az egyetemi tejüzem elsőként 6-7 különböző tejtermék, aludttej, matsun, tej, tan (ayran), túró és sajt („lori“ és „chanakh“) termelésébe kezdett. Törekednek a folyamatos és fenntartható termelésre, elsődlegesen oktatási célokból, de átvevők számára is.

További cél, hogy csökkenjen az import iránti kereslet és kiépüljön a biológiai tejtermékek exportja.

Projektvezető: Prof. Dr. agr. Angelika Plöger és Dipl. Ing. Sonika Aminforoughi, Universität Kassel (Fachgebiet: Ökologische Lebensmittelqualität und Ernährungskultur)

Szerző: Katja Bykova, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Fogarasi Ilona

* * * * *

7. Méhecske gazdát keres

Miközben olyan idöket élünk, hogy a világ kénytelen szembenézni a tömeges méhpusztulás jelenségével (CCD: Colony Collapse Disorder), amely egyrészt maga után vonja a biodiverzitás hanyatlását, másrészt pedig gazdasági válságot okoz a földművelés területén, hiszen ez az ágazat néha teljes mértékben a beporozást végző rovarok aktivitásától függ, aközben a német Gaa Földművelő Szövetség a méhészeket és gazdálkodókat tömörítő internetes platformmal mutatkozik be.

Photo: Gaa e.V.

A „méhészeti platform” projekt tavaly nyáron öltött formát a Gaa Földművelő Szövetség és a méhészek közötti párbeszéd eredményeképpen. Ennek keretében a méhészeknek és az ökológiai gazdálkodást folytató termelőknek lehetőségük nyílik az információ- és tapasztalatcserére, vagy akár a személyes találkozásra. A gyakorlatban ezt a gazdák és a méhészek online jegyzéke segíti elő, ahová ők saját maguk is elhelyezhetnek információkat és szöveges részeket. „A méhészeknek nincs könnyű dolguk, ha a kaptárak telepítésére alkalmas területet keresnek, hiszen ezeknek megfelelő távolságra kell lenniük a rovarirtókkal és egyéb vegyszerekkel kezelt mezőktől – az ilyen jellegű szerek használata ugyanis tilos mind az ökológiai gazdálkodásban, mind a méhészetben. Másfelől viszont egyes gyümölcsök vagy kultúrák, pl. a repce termesztése 90%-ban a méhektől függ, így ez a platform azokat a gazdálkodókat is érdekelteti, akik méhészeket keresnek”, mondja a projekt megvalósításáért felelős Freia Böhm a Gaa Szövetség képviselőjében. A méhészek és az ökológiai gazdálkodást folytató termelők online jegyzéke, valamint a tapasztalatcsere lehetősége mindkét félnek segítséget jelenthet a kapcsolatfelvétel során.

A platform kezelése nagyon egyszerű. A felhasználók egy speciális online űrlap kitöltése, és a megfelelő „Keres” vagy „Kínál” mező kiválasztása után elkészíthetik saját profiljukat, majd azt követően a kiválasztott kategóriáknak megfelelően máris használhatják a jegyzéket.

A platform nyár elején indult. Habár jelenleg csak regionális szinten működik (egyelőre csak száz gazdálkodókat mutat be), a cél az, hogy egész Németországra kiterjesszék. Míg a platform az összes méhésznek szól, addig a gazdálkodóknak szükségük van a Gaa tanúsítványára. "A jövőre nézve úgy tervezzük, hogy a platformot hozzáférhetővé tesszük más ökológiai gazdálkodást folytató termelők számára is", fűzi hozzá Freia Böhm.

A Gaa Földművelő Szövetségről a www.gaea.de internetes címen található további információk, a méhészek és gazdálkodók internetes platformja pedig a www.imker.gaea.de linken érhető el.

Szerző: Sadia Robein, EkoConnect, német nyelvről fordította: Farnyik Éva

8. Aktuális rendezvények

Date	Place	Event	Topic	Link/contact
16.09. - 18.09.	Zakynthos, Greece	International conference "Organic Agriculture and Agro- Eco Tourism in the Mediterranean"	The aim of the IC is to improve scientific dialogues, implementation of information exchange, and dissemination transfer of knowledge and innovation strategies on organic agriculture for Mediterranean climate.	www.abmconference2011.org
20.09. -- 21.09.	Dolnoslaski e, Poland	Seminar within the Ziel3-Project „Lower Silesian-Saxonian Academy for Agriculture and Environmental Protection“	2- day seminar „Renewable Energies“ Languages: Polish, German	www.dodr.pl
21.09. – 24.09.	Belgrad, Serbia	2 nd BioBalkan Expo 2011	Organic Foods, Processing Machinery and Equipment for Organic Agriculture, Organic Cosmetics, Natural Health Care Products, Electronic and Printed Media dedicated to Healthy Living.	www.alexpo.co.rs/2biobalkan2011.html
26.09. - 05.10.	Gyeonggi Paldang, Korea	IFOAM-Organic World Congress and 3rd ISO FAR Conference	The IFOAM-Congress is dealing with practical questions of organic agriculture. For the scientific ISO FAR- Conference with the topic „Organic is Life – Knowledge for Tomorrow“ contributions for all topics of organic agriculture can be submitted.	www.kowc2011.org www.isofar.org
28.09. - 29.09.	Saxony, Germany	Excursion within the EU Ziel3-Project „Lower Silesian- Saxonian Academy for Agriculture and Environmental Protection	Excursion in the region of Oberlausitz	www.smul.sachsen.de/lfulg
28.09.– 30.09.	Belgrad, Serbia	Fine Food fair CULINARIA	It is a meeting place for manufacturers of food and beverages and aimed with its offer at buyers and decision makers from the industry. Exhibitors will have the opportunity to present their products.	www.culinariafinefood.com
02.10.	Augsburg, Germany	BioSüd	Trade fair for specialised organic food trade	www.biosued.de
06.10.	Zgorzelec, Poland	Workshop meeting within the EU Project „Organic Trade“	Meeting and exchange about organic beekeeping; enhancing new partnerships between German and Polish beekeepers and farmers Languages: Polish and German	www.ekoconnect.org
08.10.- 12.10.	Cologne, Germany	Anuga	The world's leading food fair for the retail trade and the food service and catering market	www.anuga.de
11-10.– 15.10.	Dresden, Germany	Workshop „Large scale low input organic milk and meat production and processing“	The aim is to familiarize participants with requirements, some best practice examples and the chances and limitations of large scale organic low input milk and meat production and processing according to EU law. Workshop language is Russian	www.ekoconnect.org
14.10. - 16.10.	Lodz, Poland	NATURA FOOD	A customer fair for organic, traditional and regional food	www.naturafood.pl

15.10. - 16.10.	Hannover, Germany	BioNord	Trade fair for specialised organic food trade	www.bionord.de
25.10.	Świdnica, Poland	Conference within the EU-Project „Organic trade“	Organic Agriculture as a future concept for rural areas (in Polish and German)	www.pogranicze-csb.home.pl
27.10. - 30.10.	Waldorf School Hannover Maschsee, Germany	International Conference of the Apprenticeship for Biodynamic Agriculture	The motto of the conference is "Future well rooted". Related topics are: The farm as an individual entity, Forestry, Plant communities, etc.	www.novembertagung.de
04.11. - 06.11.	Athens, Greece	Biologica: Organic trade fair	Topics: The most recent development and trends in terms of organic agriculture, nutrition, ecology and health	www.biocluster.gr
14.11.– 15.11.	Prague, Czech Republic	3rd International Scientific Conference on Organic Farming	New findings in organic farming research and science for use in the region of Central and Eastern Europe.	www.ctpez.cz
15.11.	Prague, Czech Republic	Biosummit 2011	“Do the Czech Republic and EU need organic farming and food?” an opportunity for meeting and discussion between politicians, state administration, scientists, researchers, organic food producers, managers and business people.	www.ctpez.cz/biosummiteng.html
17.11.	Poland	Conference within the EU Ziel3-Project „Lower Silesian-Saxonian Academy for Agriculture and Environmental Protection	Topic: Environmental protection in agriculture Languages: Polish and German	www.dodr.pl
25.11.	Görlitz, Germany	Workshop within the EU-Project „Organic trade“	Management of holdings in situations of change (conversion to organic agriculture, generation change, etc.) Languages: Polish, German	www.gaea.de
06.12.– 07.12.	Dresden, Germany	Excursion within the EU Ziel3-Project „Lower Silesian-Saxonian Academy for Agriculture and Environmental Protection	2- day Excursion in Saxony: “Environmental Protection by Organic Agriculture”. Lower Silesian farmers visit Saxonian farms Languages: German and Polish	www.ekoconnect.org

* * * * *

Keres-talál:

Hírlevelünket azért olvashatják több, mint hétezeren, mert fordítóink fáradságot nem ismerve önkéntesen dolgoznak. Csapatunk erősítéséhez keresünk önkéntes fordítókat németről/angolról cseh, magyar nyelvekre. Kérjük, itt jelentkezzen: redaktion@ekoconnect.org

+++ Saját ügyünkben: az EkoConnect Egyesület: céljaink, munkánk - és Ön +++

Az EkoConnect az ökológiai gazdálkodás területén tevékenykedő személyek ill. szervezetek közötti információ, szaktudás és tapasztalat cseréjét szorgalmazza valamint az e területen tevékenykedők közvetlen találkozását kívánja elősegíteni. Az **Egyesület** 2003 közepén alakult drezdai székhellyel.

Fő feladataink közé tartozik többek között Közép- és Kelet-Európa ökológiai gazdálkodásának hosszútávú fejlesztése céljából az e téren tevékenykedő személyek és tevékenységek támogatása és összekapcsolása, a vidékfejlesztés erősítése valamint a biotermékek és bioélelmiszerek kínálatának javítása. Ehhez nyújt segítséget az EkoConnect, mint információs központ találkozók, továbbképzések (pl. szemináriumok és szakmai kirándulások) szervezésével. Az egyesület továbbá szorgalmazza gyakorlati tapasztalatok továbbadását is és támogat valamennyi magán- vagy állami szervezetet, melyek céljukként az ökológiai gazdálkodás szerkezeti fejlesztését tűzték ki. A fontos tartalmi és stratégiai kérdések megválaszolásában az EkoConnectet munkájában egy szakmai testület is támogatja.

Az EkoConnect Egyesület **tagjai** hoz Európa legkülönbözőbb részein élő és tevékenykedő, az ökológiai gazdálkodás szerkezeti felépítéséről hosszú évek tapasztalatával rendelkező szakértők és szervezetek tartoznak. Az egyesületet anyagilag a támogató tagok, ill. a szervezet tevékenységében aktív részvétellel a rendes tagok támogatják. A támogató tagok, mint magánszemélyek éves tagsági díja 60 €, jogi személyeké 600 €. A rendes tagok aktívan segítik munkájukkal az egyesületet, az ő éves tagsági díjuk így minimum 20 € ill. 200 €.

Legyen Ön is az EkoConnect új tagja! Szeretettel várjuk! Ehhez kérjük, töltsse ki a lenti jelentkezési lapot és küldje el címünkre.

Felvételi kérelem az EkoConnect Egyesület tagságába

Én/mi szeretném/szeretnénk az EkoConnect munkáját támogatni, mint

támogató tag
 rendes tag

Családi név:	Utónév:
Jogi személy esetén a törvényes képviselő neve:	
Postai irányítószám, lakhely:	Utcanév és házszám:
Ország:	Megye/ország rész:
Telefonszám:	Mobiltelefonszám:
E-mail cím:	Tevékenység (pl.. szaktanácsadás, termelés, feldolgozás, stb.)

Én / mi € éves tagsági díjjal támogatom/támogatjuk az EkoConnect munkáját és ezt az összeget

a mellékelt csekken

átutalással

kívánom/kívánjuk fizetni.

A tagsági díj az adóból leírható, ennek befizetését az EkoConnect az Ön számára kiállított igazolással tanúsítja.

_____ c|□□ _____
hely, dátum, aláírás